

OPINII DESPRE LOGISTICA MILITARĂ ÎNTR-UN MEDIU DE SECURITATE TURBULENT

OPINIONS ABOUT MILITARY LOGISTICS IN A MEDIUM SECURITY TURBULENCE

General de brigadă (r) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU*
Colonel (r) dr. Eugen SITEANU**

Rezumat: În lumea naturală, turbulența presupune manifestări violente, apariții aleatoare, imprevizibilitate. Oamenii de știință au elaborat teoria haosului pentru a explica unele variante posibile de desfășurare a evenimentelor, care au o stare inițială dată și un număr de ipoteze deterministe. În aceste cazuri, un proces inițial poate să capete o exprimare exponențială, ca formă de încorporare a perturbațiilor. Turbulența, pentru orice mediu social, mai ales pentru mediul de securitate, înseamnă un plus de risc și incertitudine. Factorii politici folosesc riscurile de securitate pentru a acoperi incertitudinile proprii, subordonând securitatea națională unei umbre colective, ceea ce face ca riscurile colective de securitate să devină și riscuri naționale de securitate și siguranță. Din moment ce logistica este percepută ca bază tehnico materială și managerială de stimulare a implementării globalizării, de orice natură, politică, economică, de securitate etc., ea devine responsabilă și de modul în care se structurează elementele de rezistență ale mediului de securitate global. Prin logistică se netezește drumul globalizării și tot prin logistică se germinează cauze ce accentuează turbulențe ale mediului de securitate.

Cuvinte-cheie: turbulență; logistică; securitate; management; marketing; strategie; principiu; siguranță; globalizare; apărare; competitivitate; avantaj; calitate.

Abstract: In the natural world, turbulence involves violent demonstrations, appearances random unpredictability. Scientists have developed chaos theory to explain some possible variants of development of events that have a given initial state and a number of deterministic assumptions. In these cases, the initial process can take the exponential expression as a form of incorporation of disturbance. Turbulence, for any social environment, especially for the security environment means extra risk and uncertainty. Policy makers used the security to cover their uncertainties, subordinating

---

* Membru corespondent al AOȘR, Secția de științe militare; Universitatea Artifex, București; tel.: 0722 626 244

** Profesor univ. dr. ing., Academia Comercială, Satu Mare și Universitatea Națională de Apărare „Carol I”; membru al AOȘR; vicepreședintele Asociației Absolvenților UNAp „Carol I”; e-mail: esiteanu@yahoo.com; tel.:0720566911.

national security of an umbrella collective, which makes collective security risks to become national security and safety risks. Since logistics is perceived as material and technical base and incentive management implementation globalization of any kind, political, economic, security and so on, it becomes responsible for the way in which the bearing structure of the global security environment. By smoothing the way globalization logistics and all the logistics are germinating causes turbulence stresses security environment.

Keywords: *turbulence; logistics; security; management; marketing; strategy; principle; security; globalization; defense; competitiveness; lead quality.*

1. MEDIUL DE SECURITATE TURBULENT

Începutul acestui secol și mileniu deschide o nouă eră în politica internațională, în care securitatea generală este caracterizată de acțiuni imprevizibile, menite să depășească așa-zisa lume unipolară și să consacre o nouă ordine mondială, bazată pe evidența mai multor centri de putere. În această etapă, factorii de risc la adresa securității naționale se multiplică și se nuanțează, iar mutațiile strategice ce acoperă domeniile politic, economic, social și confesional generează noi abordări ale definirii fizionomiei conflictelor de orice natură și ale structurării sistemelor de pregătire și ducere a acțiunilor militare.

Mediul actual de securitate este puternic marcat de procese macrosociale și macroeconomice, în rândul cărora se detașează: intensificarea acțiunilor de globalizare; extinderea Uniunii Europene; intensificarea acțiunilor de redefinire a rolului și misiunilor NATO, accentuarea preocupărilor Rusiei de a dobândi un rol tot mai important în gestionarea marilor probleme ale omenirii; afirmarea tot mai puternică a țărilor asiatice în domenii importante ale vieții mondiale; degradarea tot mai evidentă a situației din Iraq; cronicizarea incompatibilităților din zona arabo israeliană; acutizarea unor conflicte sociale, politice și religioase în țări din zona Asiei; redeschiderea dosarelor proliferării armelor nucleare; apariția unor grupuri de state care se manifestă public împotriva ordinii mondiale actuale, în mod deosebit a rolului jucat de SUA în cadrul acesteia; exacerbarea tensiunilor interreligioase; accentuarea și diversificarea acțiunilor teroriste; creșterea gradului de nesupunere a populației pauperizate din jurul marilor metropole ale lumii etc.

La toate acestea se adaugă fenomene naturale globale ca: încălzirea climei, lipsa apei potabile, extinderea zonelor de deșert, reducerea zonelor împădurite, reducerea stratului de ozon, topirea ghețarilor, înmulțirea fenomenelor meteorologice violente etc.

Condițiile de dezvoltare economico-socială diferite și realitățile istorice caracteristice fiecărei țări evidențiază atât diversitatea națiunilor, cât și o mulțime de

dificultăți reale pe care comunitatea de state trebuie să le gestioneze și cărora aceasta este necesar să le găsească soluții general acceptabile. Odată cu dispariția blocului comunist integrat, se apreciază că există condiții favorabile pentru mediul de securitate actual de a se angaja într-un dialog real, în care cooperarea, consultarea și întrajutorarea să devină valori fundamentale ale noilor relații internaționale. Cu toate acestea, în ciuda intensificării dialogului politic și a diplomației preventive, se apreciază că se vor menține încă tensiuni generate cu precădere de probleme ale minorităților naționale, ale accesului la resursele energetice, ale controlului armamentelor, ale intoleranței religioase etc.

Existența unor necorelări în funcționarea sistemelor și organismelor de securitate și prelungirea la nesfârșit a unor stări nesoluționate corespunzător pot aprinde scânteia unor conflicte locale, ce se pot extinde cu ușurință la nivel zonal și regional, cu consecințe greu de imaginat.

În contextul actual, se apreciază că atât securitatea internațională, cât și apărarea națională determină o implicare mai mare a statelor democratice, dar și a organismelor internaționale¹ specializate în protejarea și promovarea valorilor de coexistență unanim acceptate.

Conștientă de apartenența sa la cultura europeană, împărtășind valorile euroatlantice și principiile democrației occidentale, România, ca țară membră NATO și a Uniunii Europene, își promovează și își protejează interesele naționale prin realizarea obiectivelor de securitate în strânsă concordanță cu obligațiile și responsabilitățile asumate în cadrul acestora. Din poziția de stat membru NATO și din cea de țară membră a Uniunii Europene, României i se conferă statutul de punte de legătură cu o nouă Rusie, de trambulină a intereselor occidentale peste Marea Neagră, Caucaz și Asia și de coagulator a aspirațiilor de integrare a statelor din Balcani și Europa de Est, ceea ce constituie o dimensiune strategică a politicii externe românești².

Acest lucru impune nu numai o reconsiderare a rolului geopolitic și geostrategic al României, dar și o reevaluare calitativă a potențialului politic, diplomatic, cultural, economic, militar și de altă natură, pe care aceasta îl poate juca în folosul îndeplinirii obiectivelor comune.

Participantă activă la gestionarea și rezolvarea situațiilor de criză, România dovedește că a devenit un real factor de stabilitate și de securitate. Direcțiile și

¹ Statul Major General, *Implicațiile transformării alianței Nord-Atlantice asupra planificării forței, instrucției, educației și achizițiilor în Armata României*, studiu, București, 2004, pp.3-7.

² Ibidem, p.3.

opțiunile politice ale acesteia vin să demonstreze înscrierea ei spre valorile democratice și spre economia de piață, cu o participare activă la circuitul de valori materiale și spirituale universale, iar continuarea procesului de reformă a societății românești, de consolidare a economiei de piață și de întărire a instituțiilor democratice, concomitent cu asigurarea unui grad cât mai ridicat de siguranță și de bunăstare ale cetățenilor, reprezintă repere definitorii ale procesului de integrare deplină a României în structurile politice, economice și de securitate colectivă euroatlantică.

În noua configurație a zonelor de interes pentru NATO, României i s-a recunoscut valoarea geostrategică și, ca urmare, i s-a atribuit rolul de „punct de control strategic” al spațiului situat la est de Marea Neagră, pe care mulți analiști îl consideră deja ca pe un „punct zero” al politicii globale euroatlantice pentru următoarele decenii³. Statutul României de țară membră a NATO și poziția sa geografică îi vor permite Alianței să asigure controlul asupra bazinului Mării Negre și Eurasiei, prin facilitarea de legături convenabile cu zonele fierbinți din Orientul Mijlociu. Totodată, este de așteptat ca proximitatea zonei de responsabilitate a NATO în bazinul Mării Negre să asigure controlul direct asupra regiunilor de criză din Asia Centrală și supravegherea traseelor resurselor energetice din spațiul Caucazian și al Mării Caspice, oferind un plus de credibilitate propunerilor țării noastre privitoare la realizarea unei legături directe, peste Marea Neagră, a rețelei de transport a petrolului dinspre Caucaz spre Europa.

Din perspectivă militară, în regiunea flancului de sud al NATO, România contează ca a doua forță militară, după Turcia. Acest lucru are o importanță deosebită în ecuația securității și stabilității regionale, dacă se iau în considerare sensul reformelor din domeniul militar și experiența participării unităților românești la operațiunile de sub comandă NATO din Balcani.

Evoluția evenimentelor în desfășurare și predictibilitatea acestora reliefează că întărirea legăturii transatlantice rămâne esențială pentru realizarea noii arhitecturi de securitate și stabilitate regională și globală. În contextul integrării României în NATO și în UE s-au produs schimbări esențiale în asigurarea securității țării noastre, în sensul că riscul unei agresiuni armate directe asupra României, pe termen scurt și mediu, este puțin probabil. Dar, prin implicarea sa activă la gestionarea și soluționarea crizelor și conflictelor locale, inclusiv la campania antiteroristă,

---

³ Gl. lt. dr. Bădălan Eugen, gl. bg. dr. Frunzeți Teodor, *Forțe și tendințe în mediul de securitate european*, Editura A.F.T., 2003, p.29.

România a dovedit și dovedește și în continuare că a fost și este un factor real de stabilitate și de securitate.

Potrivit intereselor și obiectivelor proprii de securitate, angajamentele forțelor armate ale României sunt orientate spre o participare crescândă la o gamă complexă de operații multinaționale, inclusiv în ceea ce privește sprijinul logistic multinațional, în calitate de națiune lider sau de națiune specializată pe rol pentru operații militare sub comandă NATO.²⁸⁵

Pe ansamblu, mediul de securitate al României este, în primul rând, mediul de securitate în care NATO și Uniunea Europeană se implică și, în al doilea rând, este mediul de securitate propriu oricărei țări angajate pe drumul democratizării și economiei de piață.

Acum, la început de mileniu, se consideră că „sistemul global și continental cunoaște transformări profunde, într-un ritm deosebit de accelerat. Acestea sunt determinate de dezvoltarea unor procese și fenomene de natură militară și nemilitară, care au impact direct atât asupra stării de securitate a statelor, cât și a politicilor lor pentru protejarea și promovarea intereselor naționale⁴ „ Desigur, riscurile apariției unei confruntări militare majore în Europa s-au diminuat semnificativ, dar se mențin totuși fenomene de instabilitate și de criză la nivel regional, precum și tendințe de divizare, marginalizare și izolare a unor state, care pot duce la o posibilă declanșare de conflicte locale, însă de intensitate scăzută.

Analizii militari sunt tot mai mult de acord cu ideea că accentul se va deplasa progresiv de la riscurile și amenințările de natură militară către cele nemilitare. Amplificarea și diversificarea riscurilor, precum și direcționarea acestora în condițiile existenței unor vulnerabilități interne, corelate cu conjuncturi favorizante, pot genera amenințări la adresa stabilității și securității statului român, care justifică adoptarea unor măsuri și modalități de acțiune adecvate, flexibile și eficiente.

Dacă, în sens general, riscul presupune o primejdie posibilă, riscul la adresa securității naționale acoperă o paletă situațională caracterizată prin „prezența unor factori activi sau potențiali care pot afecta securitatea unui stat”.⁵

O bună parte a teoreticienilor români au sistematizat a fi factori de risc la adresa securității naționale următoarele stări situaționale: decalajele dintre nivelurile de asigurare a securității și gradul de stabilitate în statele din vecinătatea României; acțiunile externe de incitare la extremism, intoleranță, separatism și xenofobie, care

⁴ Colectiv, *Culegere de termeni, concepte și noțiuni de referință din domeniul politicii militare, securității naționale și apărării armate*, Editura Militară, București, 2000, p. 242.

⁵ Gl. lt. dr. Bădălan Eugen, gl. bg. dr. Frunzeți Teodor, *op. cit.*, pp.30-32.

pot afecta imaginea statului și promovarea valorilor democratice; posibile evoluții negative în plan subregional în domeniul democratizării vieții politice, respectării drepturilor omului și dezvoltării economice, care ar putea genera crize acute cu efecte destabilizatoare pe arii extinse; proliferarea armelor de nimicire în masă, a tehnologiilor nucleare și a armamentelor și mijloacelor letale neconvenționale; proliferarea și dezvoltarea rețelelor teroriste, de crimă organizată, precum și a celor de trafic ilegal de persoane, droguri, armamente, muniții, materiale radioactive și strategice etc., migrația clandestină și apariția unor fluxuri masive de refugiați; limitarea ori interzicerea accesului statului român la resurse și oportunități regionale importante pentru afirmarea intereselor naționale; acțiuni imagologice destinate să afecteze imaginea țării în plan internațional, ce pot influența credibilitatea și seriozitatea acesteia în îndeplinirea angajamentelor asumate; desfășurarea de acțiuni economico financiare cu eludarea cadrului legislativ în vigoare; susținerea acțiunilor de terorism politic internațional în formă diversificată; destabilizarea sistemelor informatice; provocarea deliberată de acțiuni care pot genera catastrofe ecologice etc.⁶

Vulnerabilitatea exprimă o anumită stare a unui sistem, care încorporează anumite puncte slabe, ce se pot transforma în riscuri atunci când se iau în calcul acțiuni conștiente de destabilizare. În zona securității naționale, vulnerabilitatea presupune „caracteristica unui sistem de a suferi pierderea sau reducerea capabilității de a-și îndeplini misiunea destinată, ca rezultat al supunerii la un anumit nivel de efect (definit) datorat unui mediu (creat) artificial, ostil”⁷.

Vulnerabilitățile sistemului național de securitate pot fi generate de o mulțime de acțiuni, în cadrul cărora se pot găsi: alocarea de resurse insuficiente Armatei, ca urmare a persistenței problemelor de natură economică, financiară și socială, generată de prelungirea nejustificată a stării de tranziție și de întârzierea aplicării reformelor structurale; adâncirea inechităților sociale, ca urmare a accentuării fenomenelor de corupție și de proliferare a economiei subterane, prin administrarea deficitară a cadrului politic; scăderea coeziunii și solidarității sociale pe fondul diminuării calității vieții cetățenilor, ca urmare a reacțiilor ineficiente ale instituțiilor statului în fața acutizării fenomenelor de criminalitate organizată, de perturbare a ordinii publice și a siguranței personale cetățenești, diversificarea formelor potențiale de conflict social; nerespectarea normelor de protecție a mediului în funcționarea

---

⁶ Statul Major General, *Implicațiile transformării alianței Nord-Atlantice asupra planificării forței, instrucției, educației și achizițiilor în Armata României*, studiu, București, 2004, p. 284.

⁷ Ibidem, p. 30.

unor obiective industriale și ignorarea posibilităților de producere a unor dezastre ecologice, catastrofe naturale etc.; apariția și acutizarea unor disfuncționalități în îndeplinirea angajamentelor asumate prin aderarea la NATO; menținerea la un nivel scăzut a infrastructurii teritoriale; neînțelegerea sau ignorarea proceselor ce însoțesc fenomenele de globalizare etc.

Amenințările la adresa securității decurg din intențiile altor state sau grupuri de presiune de a atenta la stare existentă de securitate pentru a se obține anumite avantaje. Dacă, în general, amenințarea reprezintă pericolul care trebuie contracarat, orice sistem construit pentru acest deziderat trebuie să țină seama, încă din faza de proiectare, de suma pericolelor potențiale pentru ca el să devină operațional.

De aceea, amenințarea cu forța în planul securității, înțeasă a fi „acțiunea prin care un stat sau mai multe state săvârșesc acte politice, economice, militare sau de altă natură, cu scopul de a impune altui stat sau altor state să renunțe la deplina exercitare a drepturilor și atributelor suverane”⁸ necesită realizarea unui asemenea sistem de securitate încât să poată contracara amenințarea cea mai gravă. În anumite condiții, cea mai mare parte a riscurilor și amenințărilor se pot transforma în amenințări la adresa securității naționale. Pe cale de consecință, sistemul de securitate trebuie să gestioneze într-o asemenea manieră riscurile și vulnerabilitățile încât să descurajeze.

Amenințările se aduc la îndeplinire prin provocări, ce reprezintă acțiuni intenționate desfășurate pentru a obliga statul țintă să reacționeze într-un anumit fel. În rândul acestora se detașează, prin caracterul lor insidios, provocările neconvenționale ce cuprind acțiuni teroriste, amenințarea cu utilizarea armelor de nimicire în masă, acțiuni de natura războiului informațional, sabotajele, restrângerea sau interzicerea accesului la resursele energetice și de materii prime etc.

Organismele guvernamentale și teoreticienii militari apreciază că, pe termen scurt și mediu, România nu este amenințată de o agresiune armată directă împotriva teritoriului său național și nu consideră nici un stat ca pe un potențial inamic. Totuși, se apreciază că se mențin riscuri și vulnerabilități la adresa securității naționale, care trebuie gestionate corespunzător, atât individual, cât și în cadrul coaliției.

În general, oamenii de afaceri au o anumită viziune asupra lumii și un anumit set de principii la care apelează pentru a face față schimbărilor percepute în spațiul

⁸ Colectiv, *Dicționar cu termeni de referință, specifici comunicării militare*, Editura Militară, București, 2000, p. 83.

pieței, element de referință al mediului economic. La rândul lor, entitățile sociale, de orice încărcătură profesională și politică, au o viziuni proprii și principii specifice ce devin operabile atunci când mediul de securitate este supus unor presiuni generate de forțe schimbătoare.

De-a lungul timpului, indivizii și entitățile sociale au putut aprecia mediul de securitate fie ca pe un mediu de normalitate, în care dezvoltarea și prosperitatea reprezentau caracteristici esențiale, ansamblul generând optimism, încredere și fericire, fie ca pe un mediu neprielnic, în care stările conflictuale, amenințările, și incertitudinile deveneau caracteristici esențiale, ansamblul generând pesimism și acțiuni specifice supraviețuirii.

Această viziune duală a mediului de securitate este pe punctul de a se modifica. Din moment ce mediul de securitate a devenit interconectat la nivel global, orice eveniment poate să genereze trecerea bruscă de la starea de normalitate la cea de anormalitate, gestionarea șocurilor produse de evenimente perturbatoare devenind caracteristica principală a managementului mediului de securitate.

Există evenimente care produc zi de zi șocuri de diferite feluri și intensități asupra mediului de securitate internațională, dar și asupra managementului securității zonale, regionale, organizaționale, chiar și asupra securității individuale. În multe părți ale lumii, de-a lungul și de-a latul tuturor profesiilor și specializărilor umane, organizațional globalizate și interconectate, se întâmplă lucruri importante pentru mediul de securitate, despre care opinia publică poate să ia la cunoștință în timp scurt sau pot rămâne necunoscute pentru aceasta. În orice moment, grupuri sau indivizi amenință cu represalii în masă alte comunități numai din rațiuni religioase sau naționaliste, metrouri, aeroporturi, instituții de orice natură, organizarea de întruniri sportive, culturale și politice etc. devin ținta unor atentate teroriste, excesele de zel din partea unor autorități publice devin campanii de presă menite să genereze nesupunere socială etc., toate acestea sunt aspecte ale mediului de securitate dintr-o anumită parte a lumii, dar ale căror șocuri se resimt pretutindeni. Spre exemplificare, starea de conflict din Siria are efecte asupra securității turismului în toată zona Orientului Mijlociu, asupra securității afacerilor economice, financiare și culturale ale tuturor statelor pentru care Siria era parte, asupra securității transporturilor internaționale care cuprind Siria ca element de operare etc. Conflictul din Mali a generat perturbații de securitate a muncii în firme din Algeria, afectând angajați proveniți din țări africane, europene, chiar din SUA.

Liderii de orice natură sunt nevoiți să recunoască faptul că s-a trecut de la analizarea mediilor prin prisma unor evenimente caracterizate de o desfășurare

succesivă, ce făcea posibilă calificarea de stări normale și stări anormale, la analiza mediilor ce se caracterizează prin evenimente cu o desfășurare sincronizată, în care normalitatea necesită gestionarea de evenimente anormale. Cu toții se găsesc deja într-o lume a turbulențelor permanente, în care normalitatea are ca principală caracteristică accentuarea unei haos accentuat, de sorginte greu de prevăzut.

Globalizarea economică s-a impus deoarece a sugerat o mai mare ordine și siguranță în desfășurarea afacerilor. La orizont s-au fluturat principiile liberalizării capitalurilor, mărfurilor și forței de muncă, ceea ce s-a concretizat, în câțiva ani, în strângerea legăturilor dintre economiile statelor, în stabilirea de legături globale între firme particulare. Consecința de bază a acestor legături economice se regăsește într-un comerț exploziv, care deja se desfășoară pe baza unor fluxurile de informații, fluxuri financiare și fluxuri de produse ce sunt gestionate prin internet cu viteze de neimaginat. Astfel, susținătorii globalizării economice și-au susținut demersurile ridicând în slăvi avantajele globalizării în scăderea costurilor, în accelerarea producției, în scăderea sărăciei, în extinderea la nivel planetar a civilizației susținute de tehnologie și informație.

Deodată, realitatea avertizează că practicile globalizării sunt însoțite și de „...o parte întunecată, care ridică substanțial gradul de risc și incertitudine pentru producători și consumatori. Un eveniment sau o schimbare în circumstanțele unei singure țări – fie că-i vorba de falimentul unei bănci, de un crah pe piața bursieră sau pe cea imobiliară, de un asasinat politic sau de o prăbușire a monedei naționale – se poate propaga în multe alte țări și poate crea un val uriaș de turbulență, rostogolind întregul sistem în direcția unor rezultate total neașteptate. Livrările nu mai sosesc la timp, băncile nu mai dau bani cu împrumut și încep să ceară rambursarea creditelor, angajatorii își concediază lucrătorii și economiile alunecă pe o spirală descendentă.”⁹ În asemenea condiții, și mediul de securitate și siguranță începe să se degradeze.

În lumea naturală, turbulența presupune manifestări violente, apariții aleatoare, imprevizibilitate. Oamenii de știință au elaborat teoria haosului pentru a explica unele variante posibile de desfășurare a evenimentelor, care au o stare inițială dată și un număr de ipoteze deterministe. În aceste cazuri, un proces inițial poate să capete o exprimare exponențială, ca formă de încorporare a perturbațiilor.

⁹ Philip Kotler, John A. Caslione, *Chaotics. Management și marketing în era turbulențelor*, Editura Publica, București, 2009, p. 21.

Turbulența, pentru orice mediu social, mai ales pentru mediul de securitate, înseamnă un plus de risc și de incertitudine. Factorii politici folosesc riscurile de securitate pentru a acoperi incertitudinile proprii, subordonând securitatea națională unei umbrele colective, ceea ce face ca riscurile colective de securitate să devină și riscuri naționale de securitate și siguranță.

Un raport care a avut drept scop identificarea tendințelor evoluției mondiale, prin luarea în considerare a unor factori de potențare a acestora, ca: globalizarea, demografia, ascensiunea unor noi puteri în lume, erodarea unor instituții politice globale, schimbările geoclimatice, problematica energetică etc., a concluzionat că în viitorul previzionat, anul 2025, zi de zi, și din ce în ce mai acut, lumea se va confrunta cu perturbații, turbulență, haos și violență. Sunt previzibile schimbări violente la guvernare, escaladarea de conflicte armate, reduceri masive de bugete cu impact social etc.¹⁰ Și din moment ce lumea globalizată de azi se caracterizează printr-o fragilitate sincronizată, în care vestea haosului se răspândește instantaneu, orice amenințare la aspectele de securitate și siguranță pot genera adevărate carantine investiționale pentru diferiți oameni de afaceri, care pot influența negativ cursul de dezvoltare al statelor aflate chiar pe un trend de emergență.

Cu mai bine de două decenii în urmă, starea normală de securitate era bipolară. În jurul SUA și, respectiv, al URSS se aliniau majoritatea celorlalte state, disputele de securitate desfășurându-se preponderent în cadrul ONU, organismul mondial recunoscut în gestionarea crizelor de securitate. După ce URSS s-a destrămat, securitatea mondială s-a raportat la o singură superputere militară. Pe plan mondial, multe din țările satelit ale SUA, precum și cele mai multe dintre țările ce s-au aflat sub influența politică și militară a URSS, au constatat că sunt obligate să-și gestioneze mediul de securitate în mod individual. Concomitent, s-a accentuat procesul de ignorare a instituțiilor globale de securitate, în mod deosebit ONU, locul unde se dezvoltau principiile și mecanismele universal valabile de apărare a securității mondiale, apărând și impunându-se tot mai mult forumuri elitiste de gen G. Starea de normalitate a securității mondiale a început să fie creionată de înțelegeri ale celor mai importante state, fie că au fost cinci, șapte, zece sau douăzeci.

În fond, întâlnirile de taină ale unor state au avut drept scop strategic punerea de acord a acestora în probleme de interes comun, și nu o abordare de principiu a

---

¹⁰ Pe larg, *Global Trends 2025: A Transformed World*, U.S. Office of the National Intelligence Council, noiembrie, 2008.

acestora, cu consultarea tuturor națiunilor. Rezultatul acestor acțiuni globale au făcut ca pe plan local să se accentueze riscuri și amenințări la adresa securității zonale și mondiale. Nu de puține ori, în majoritatea cazurilor, SUA, ca actor principal al mediului de securitate, NATO, Uniunea Europeană, chiar și alte state au fost implicate în instaurarea unei ordini agreeate. Spre exemplu, situațiile din Iraq, Afganistan, fosta Iugoslavie, țările din nordul Africii, cea din Mali etc. reprezintă tot atâtea cazuri în care schimbările de regim de guvernare au fost posibile prin acțiuni militare de anvergură, la care au participat activ și forțe militare străine.

Asemenea situații au reprezentat tot atâtea turbulențe ale mediului de securitate mondială, ceea ce ne îndreptățește să susținem opiniile conform cărora, starea de normalitate a securității mondiale începe să fie una cu turbulențe imprevizibile, dar și accentuate, într-o lume din ce în ce mai globalizată. Țările devin tot mai temătoare și sunt gata să cedeze cu ușurință din suveranitate pentru iluzia unei securități naționale recunoscute și integrate pe un sistem gen NATO. Rezultatul este o lume multipolară, în care se dezvoltă cauzalități și mecanisme noi de amenințare a securității.

Securitatea de azi, a cărei normalitate este dată tocmai o turbulență sporită, este izbitor de diferită de securitatea normală a lumii bipolare. Acum stările de pace și cele de război nu se mai succed, lăsând timp suficient pentru anumite grade de previzibilitate. În ziua de azi, țările lumii se pot aștepta la mai multe perturbații dramatice, cu implicații majore asupra securității, având ca rezultat grade sporite de risc general și de incertitudine pentru mediul de securitate. Unele dintre acestea sfidează tratate și înțelegeri la care țările sunt parte, iar interesele de moment devin filtre de tratare publică a principiilor.

Noua normalitate a mediului de securitate este dată de turbulență sporită. Ca atare, guvernele statelor sunt provocate să o înțeleagă mai bine, să o accepte în totalitate și apoi să imagineze noi moduri și strategii pentru a-i face față.

II. VALENȚE GLOBALIZATOARE ALE LOGISTICII

Pentru a răspunde la întrebările referitoare la semnificațiile logisticii viitorului, profesorul universitar doctor Bernd Helmut Kortschak, de la Universitatea Economică din Viena¹¹, a insistat pe faptul că logistica determină, deja, interacțiunile complexe bazate pe diviziunea muncii și specializarea în muncă între elemente,

¹¹ Korca, Mihail, *Timpul – factor de optimizare al activității agenților economici*, articol, Sisteme logistice, nr. 2, august 1991, pp. 7-8. Pe larg, Kortschak, Bernd H., *Was is Logistik?*, wirtschfts – Forderungsinstitut der Handelsskammer, 1990.

funcții, compartimente și întreprinderi, între național și internațional, în condițiile transformării pieței vânzătorului într-o piață a cumpărătorului. Din această perspectivă, este necesar ca logistica să fie considerată drept un instrument de optimizare a eforturilor depuse în diferite domenii de activitate umană, de la transportul de mărfuri la funcționarea spitalelor, de la îndepărtarea deșeurilor rezultate dintr-un proces tehnologic până la cucerirea spațiului cosmic, de la negocierea unei afaceri până la impunerea măsurilor de apărare a mediului, într-o conexiune care unește logistica firmei sau organizației cu logistica zonei administrative, logistica națională cu logistica europeană sau cea mondială.

Problemele deplasării și apropierii materiilor prime și subansamblelor de locurile de transformare, urmate de deplasarea și apropierea produselor finite de consumatorii finali, au luat o mare amploare în ultimele trei-patru decenii ale secolului XX, accentuându-se procesele integraționiste de producere și consum. Și, din moment ce economia integrată a fost susținută de integrarea calculatorului electronic în fluxurile logisticii, însăși logistica a cunoscut un nivel superior de dezvoltare, ea fiind acum reprezentată de siglele englezești CIM – Computer Integrated Manufacturing, și CIL – Computer Integrated Logistics. Pe cale de consecință, logistica actuală și cea viitoare se apropie, treptat, de sferile managementului organizației (firmei), cu efecte remarcabile atât în domeniul stimulării eficienței economice, cât și în planul satisfacerii calitative a cerințelor clienților, relevanța logisticii moderne constând în procesul managerial de determinare riguroasă a momentului găsirii fiecărui reper supus transformării, în cantitatea și calitatea, în locurile cerute de lanțul creator de valoare. Noua știință a logisticii și funcționarea sistemelor logistice tind să se concentreze pe elemente clare de timp, distanță și spațiu, ca factori fundamentali în toate procesele de schimb de bunuri, informații și mijloace financiare care au loc în timpul producerii valorii.

Dacă în condițiile pieței producătorului (vânzătorului) bunurile erau absorbite de piață, fiind suficientă exploatarea maximală a resurselor, cu centrare pe creșterea productivității muncii, pe piața viitoare, specifică particularităților consumatorilor, capătă greutate activitățile specifice desfacerii. Asemenea modele productive presupun o regândire a producției, cu accent pe producția de serie mică, chiar pe producția la cerere, dar la costuri convenabile, similare sau mai mici decât cele specifice producției de serie mare sau de masă.

Din punct de vedere logistic, interacțiunea dintre elementele active și pasive ale producției constituie o succesiune de faze ordonate, atât din punctul de vedere al specializării în muncă, dar și pentru a răspunde comandamentelor de timp, viteză,

distanță și spațiu, lanțul relațional fiind conectat la crearea optimă de valoare. Astfel, logistica viitoare se impune ca știința coordonării – cu costuri minime de timp, viteză, distanță și spațiu, a elementelor active și pasive, în vederea creșterii capacității de flexibilitate și adaptare la modificările permanente ale condițiilor-cadru de funcționare ale pieței de desfacere.

Pentru a veni în întâmpinarea acestor comandamente, logistica trebuie să vegheze asupra menținerii competitive a firmei pe piață, iar asigurarea supraviețuirii unei întreprinderi este determinată de două țeluri, care devin limitele financiare ale optimizării logistice, astfel: pe de o parte trebuie obținute excedente financiare de lungă durată, pentru a cultiva credibilitatea întreprinderii în viziunea creditorilor, iar, pe de altă parte, trebuie gestionată favorabil capacitatea curentă de plată.

În contextul unei pronunțate specializări a agenților economici, parcurgerea de către elementele pasive – fluxuri materiale, de materii prime și resurse energetice, a lanțului de firme și a distanțelor dintre punctele geografice de interes, presupune folosirea unor elemente active – instalații, oameni, mașini, energie, informații, de către structurile de transport, a căror misiune constă în acoperirea acestor distanțe de parcurs. Dar lanțul logistic cuprinde totalitatea unităților și activităților care se interpun între sursele de materii prime, materiale, subansamble și produse energetice aprovizionate de către un agent economic și vânzarea către consumatorul final a produsului dorit.

În condițiile activității economice desfășurate pe piața cumpărătorului, pe măsură ce bunurile se apropie de acesta, crește costul finanțării riscului de a nu putea vinde produsul oferit pe piață. Deoarece bunurile, odată trimise spre piață, cu greu mai pot fi retrase pentru îmbunătățire, în condițiile afirmării tot mai puternice a pieței cumpărătorului apar și costuri suplimentare foarte ridicate, datorate distribuției, care se adaugă diferențiat, de la o firmă la alta, la costurile de producție.

Dacă în ultimii 30-40 de ani costurile au manifestat o tendință de creștere în domeniul personalului, al aprovizionărilor, al proiectării și realizării instalațiilor de producție, sunt demne de luat în seamă opiniile care susțin acordarea unei atenții mărite semnalelor care vin dinspre costul prelucrării datelor, una dintre strategiile logisticii viitorului vizând tocmai înlocuirea costisitoarelor procese fizice (deplasarea materialelor) cu procese de tratare a informațiilor, cu efecte benefice și pentru protecția mediului înconjurător.

Soluția logistică presupune, pe de o parte, reorganizarea activităților de depozitare desfășurate de către firmă, pornind de la cerințele lotizării bunurilor în strânsă concordanță cu comenzile cumpărătorilor, iar, pe de altă parte, un model

logistic de cooperare între producător, comerțul cu ridicata și partenerii de transport prin care depozitele intermediare devin surse informaționale pentru optimizarea fluxurilor de bunuri. Abordarea logistică a producției coincide, în fapt, cu trecerea de la orientarea produselor fabricate și gestionarea stocurilor de materiale – politica de produs, la dirijarea fabricației și asigurarea fluenței fluxurilor de materiale, ajungându-se la un mix de fabricație.

În esență, profesorul Bernd Kortschak susține apariția managementului logistic, considerat ca o nouă filozofie de conducere a firmei, prin permeabilizarea compartimentelor funcționale, în corelație cu decizii de tipul „când, unde, cât, de ce etc.”, cu impact asupra întregului proces de creare a valorii. Chiar și acesta nu mai este văzut izolat, ca proces al unei firme, ci ca proces spațial, al tuturor structurilor funcționale cu rol de implicare, eficiența firmei integrându-se în eficiența optimă a grupului.

Mai mult decât atât, sociologul Ilie Bădescu, pomind de la semnificațiile inspirate din mesajul lui A. Comte, conform căruia predicarea pozitivismului este singura religie reală și completă, susține că unificarea logisticii cu instituția și computerul a recuperat pentru domeniul realului esențele religiei pozitive, logistica instituțională computerizată fiind acum în măsură să ridice stările situaționale la cel mai înalt rang de creație omenească, unică prin puterea sa de a penetra absolut tot ceea ce există, de la suflet la intelect, de la obiect la sensuri, de la simțuri la idee etc.¹²

Pentru a dobândi asemenea puteri, știința trebuie să acumuleze acele tipuri de capacități prin care poate controla spațiul și timpul, crearea acestor capacități reprezentând tocmai principala preocupare a logisticii, deoarece știința fără contribuția logisticii rămâne, și în continuare, tot ceea ce a fost, o parte a culturii cu o mare putere analitică, dar cu o scăzută putere prospectivă.

Puterile omenești asupra spațiului și asupra timpului au fost studiate multă vreme de religie și metafizică, pentru ca acum acestea să devină obiect de studiu al științei, grație sintezei dintre logistică, instituții și computer. Termenii englezi Computer Integrated Manufacturing și Computer Integrated Logistics indică o fază nouă în evoluția logisticii, faza sa computerizată și computerizarea operațiilor logistice. Prin această fază, știința poate ține sub studiu întinderi planetare, chiar cosmice, putând interveni în succesiunea secvențelor temporale, transformând

---

¹² Ilie Bădescu, *Logistica instituțională și structura câmpului politic (contribuții la studiul puterii)*, lucrare prezentată la Asociația Sociologilor din România, Sinaia, 1992.

secvențele temporale succesive în secvențe sincronizate, deci simultane, chiar reversibile.

Prin unificarea logisticii computerizate cu instituția s-a ajuns la managementul logistic, din acest moment putându-se vorbi de logistica instituțională.

Din punct de vedere logistic, sociologul Ilie Bădescu consideră că lumea se împarte deja în trei tipuri logistice de societăți, astfel:

a) societăți care au intrat în era corporatistă, adoptând deja logistica corporatistă drept principiu de organizare structurală, în care puterea managerilor este diferită de puterea politică;

b) societăți care se află încă în timpul democrațiilor industriale clasice, binecunoscute prin modelul britanic, și care se bazează pe principiile separării puterii publice, cu autocontrol lăuntric, de societatea civilă a indivizilor autonomi, liberi să adopte, prin decizii proprii, forme de asociere dictate de logica intereselor și realizate sub forma rațională a contractelor;

c) societățile care se află încă în plină eră a maselor, în care nu se poate realiza nici autonomia indivizilor – specifică pentru societatea civilă – și nici autonomia corpurilor, proprie modelului corporatist. Acesta a fost cazul țărilor comuniste și este, probabil, cazul celor de dictatură – militară sau politică – din diferite părți ale planetei.

Din această perspectivă, România, abia ieșită din era maselor, este forțată de elita politică să intre în sistemul democrațiilor industriale clasice, în timp ce componenta managerială încearcă din greu să ducă societatea spre sistemul corporatist.

Noua logistică este astăzi nu numai calea de urmat către o nouă putere instrumentală a omului, dar și calea către o nouă formă a democrației, pe care n-o pot ocoli decât elitele al căror egoism le surprinde în opoziție cu propriile lor popoare. Logistica, în această accepție, se referă la acele sisteme și strategii prin care pot fi controlate distanțele (dintre diferite unități) și fluxurile sau secvențele temporale ale unor activități logistice – cum ar fi, de pildă, parcurgerea unui lanț de întreprinderi de către fluxurile de materiale, materii prime și resurse. Controlul acesta înseamnă puteri specifice de scurtare a duratelor, comprimare a distanțelor, inversare a secvențelor temporale, restabilire a tactului operațiunilor etc. Distanțele de parcurs compun lanțurile logistice care pot fi controlate computerizat, astfel încât instituția capătă trăsături antropologice, fiind deopotrivă sistem de gândire și sistem de acțiune.

Preocupările centrate pe logistica instituțională s-au dezvoltat în afara logisticii, în strânsă legătură cu problematica armoniei sociale, în condițiile creșterii dimensiunii grupurilor umane.

Logistica instituțională descrie modul particular de creștere a unei instituții – ritmurile, formele, consecințele, pragurile critice ale acestui proces – adică vârstele instituției, cât de repede crește, se maturizează și îmbătrânește, atât ca sistem de gândire, cât și ca mod de acțiune, adică rata ei de înlocuire – ce consecințe, ce desincronizări, cum și de ce se blochează în anumite condiții creșterea și funcționalitatea instituției etc. Din punct de vedere logistic, în ultima perioadă de timp se trece de la instituția mică la instituția megalitică, pe care nici statele naționale foarte puternice nu o mai pot controla. Terorismul, spălarea banilor, operațiunile financiare constituie exemple ale punerii instituțiilor statale în stare de inferioritate față de instituțiile care le dirijează în mod direct.

O instituție este un model de gândire colectivă, utilizat în comun de către membrii unui grup pentru rezolvarea problemelor sociale cu care aceștia se confruntă. Combinarea, selecția, difuzarea, inovarea și transformarea modelelor de acțiune și de gândire colectivă – logicile sociale – reprezintă un alt domeniu de studiu și cercetare al logisticii instituționale. În orice societate se constituie un adevărat câmp logistic în zona profundă a conștiinței colective. Acesta reprezintă baza logistică a creșterii instituțiilor, ce se manifestă sub forma valorilor, a simbolurilor, a concepțiilor de filozofie socială și politică, a stilurilor de gândire și a limbajelor.

Baza logistică a creșterii instituției își are propria sa dinamică, propria legitate de dezvoltare. Această bază, la nivel general, nu este opera privilegiată a politicianilor, ci rezultatul intercorelat al corpurilor logistice formate din filozofi, savanți, scriitori, artiști, strategi etc., adică un întreg aparat, chemat să lucreze la reînnoirea logică a societății, la relansarea procesului de creștere a instituțiilor.

Creșterea organizațiilor se pare că este una de tip logistic, adică o creștere exponențială cu saturație, procesul de creștere începând de la un prag inferior, aproape de zero, după care urmează o desfășurare exponențială până la un punct flexionar, urmat, apoi, de o creștere cu saturație, până când se atinge o limită superioară de creștere. Pe ansamblu, problema este extrem de importantă, deoarece de rezolvarea ei depinde menținerea integrității societăților naționale în condițiile creșterii influenței unor grupuri sociale corporatiste. Internaționalizarea vieții economice amenință integritatea societăților naționale, care se află sub

primejdia fragmentării, adică a dizolvării majorității sociale în minorități sociale, ceea ce scoate la suprafață anihilarea consensului și extinderea violenței.

Din moment ce logistica este percepută ca bază tehnico materială și managerială de stimulare a implementării globalizării, de orice natură, politică, economică, de securitate etc., ea devine responsabilă și de modul în care se structurează elementele de rezistență ale mediului de securitate global. Prin logistică se netezește drumul globalizării și tot prin logistică se germinează cauze ce accentuează turbulențe ale mediului de securitate.

III. FACTORI ACTUALI DE NATURĂ LOGISTICĂ CE POT GENERA TURBULENȚE ÎN MEDIUL DE SECURITATE

Având adânci rădăcini în domeniile: cercetare, dezvoltare, economic și tehnologic, prin transformarea lor în produse și servicii de larg consum, tehnologia informatică, cercetarea inovativă, abilitatea comercială, libertatea de mișcare a capitalurilor, forței de muncă și produselor etc. au devenit vectori logistici ai globalizării și influențării mediului de securitate.

Pentru oricine, tehnologia informatică este cauză și operă a globalizării. Descoperirile cu aplicare imediată în tehnica de calcul, în telecomunicații, în softuri etc. au dus la transferul rapid de date, informații și cunoștințe către toată lumea. Prin crearea de interconexiuni care pot pune în legătură pe toți oamenii, aceștia s-au transformat încetul cu încetul din cetățeni ai unei țări în cetățeni globali. În același timp, prin intermediul tehnologiei informatice, cetățeni izolați și grupuri mici de oameni, cu interese specifice, acutizate de nuanțări religioase, naționaliste, politice și de altă natură, se pot transforma din stări izolate în adevărate turbulențe asupra mediului global de securitate.

Terorismul, atacurile informatice, traficul de armament, droguri, materiale radioactive etc., nesocotirea gravă a drepturilor elementare ale omului etc. sunt tot atâtea exemple de acțiuni izolate care, cel puțin în ultimele două decenii, s-au transformat în adevărate crize globale. Stau mărturie a acestor evoluții, amplitudinile aspectelor de securitate colectivă generate de atacurile teroriste din 2001, degradarea situației drepturilor omului din Irak, Afganistan, Libia și Mali etc.

Tehnologia informatică evoluează într-un ritm exponențial. Deja, mediile de specialitate consideră că noile motoare informatice „cloud computing” sunt capabile să împingă globalizarea pe noi culmi calitative, deoarece „...se referă la o infrastructură complexă de comunicare pe internet în cadrul căreia capabilitățile

informatică sunt furnizate sub formă de servicii „informatică” din „noul internet” fără a avea nevoie de cunoștințe generale sau specializate și nici de capacitate de control asupra infrastructurii tehnologice care asigură aceste servicii”.¹³

Tehnologia informatică face posibilă conectarea oricui – individ sau firmă mică, firmă mare și națiune etc. – la serviciile de orice natură oferite de internet. Într-un asemenea mediu, distorsiunile de interese pot genera turbulențe de orice natură, cu implicații majore asupra mediului general de securitate. Prin servicii extrem de ieftine și extrem de performante, interconexiunile devin tot mai complexe, tot mai performante, dar și extrem de vulnerabile. Pe cale de consecință, mediile de securitate – individuale și instituționale, devin tot mai interconectate și tot mai vulnerabile. Din aceleași considerente, mediul de securitate devine tot mai turbulent, necesitând eforturi multiple de ecologizare continuă.

Mediul științific de vârf din domeniul tehnologiei informatică utilizează în vocabularul comun sintagme de genul „inovație disruptivă și tehnologie disruptivă”¹⁴, „inovații radicale și distrugere creatoare”¹⁵, „dislocare inferioară și dislocarea cu crearea unei noi piețe”¹⁶, care desemnează inovări deosebite, menite să producă o schimbare spectaculoasă pe piață, tocmai când tehnologia la zi are tendința de a se afla pe val. În acest sens, mici vârtejuri tehnologice pot pune în pericol liniștea celor care se încred în dimensiunea și capacitatea oceanică a tehnologiei de curând acumulate. Dislocarea inferioară se consideră că are loc atunci când ritmul de îmbunătățire a produselor depășește viteza cu care clienții pot să adopte noua performanță, iar dislocarea cu piață nouă are loc atunci când un produs corespunde trebuințelor unui segment de piață nou sau în formare, și pe care furnizorii deja existenți îl ignoră.

Roiurile de centre inovative sunt tot mai mult o amenințare evidentă pentru structurile mamut ale vieții economice, dar și pentru națiunile care se sprijină pe asemenea firme globale divizionare, puternic centralizate. Pe acest fond, apar tot mai frecvente aprecieri de genul: „Neliniștea americană izvorăște din ceva mult mai profund: un sentiment că lumea este traversată în toate direcțiile de niște forțe disruptive deloc neglijabile. În aproape orice domeniu de activitate, în cam aproape

---

¹³ Philip Kotler, John A. Caslione, *Chaotics. Management și marketing în era turbulențelor*, Editura Publica, București, 2009, p. 21.

¹⁴ Pe larg Clayton M. Cristensen, Michael E. Raynor, *The Inovator's Solution: Creating and Sustaining Successful Growth*, Harvard Business School Press, Cambridge, MA, 1997.

¹⁵ Pe larg, Joseph Schumpeter, *Zece mari economiști*, Editura Publica, București, 2010.

¹⁶ Pe larg, Clayton M. Cristiansen, *The Inovator's Dilema: When New Technologies Cause Great Firms to Fail*, Harvard Business School Press, Cambridge, MA, 1997.

toate aspectele vieții, ai zice că tiparele trecutului sunt date peste cap. „Pe tron urcă vârtejul care l-a alungat pe Zeus”, scria Aristofan cu două mii patru sute de ani în urmă. Și – pentru prima oară în istoria recentă – Statele Unite nu par să mai fie în fruntea asaltului impetuos. Americanii văd că ia ființă o nouă lume, dar se tem că aceasta se naște în locuri îndepărtate și din popoare străine.”¹⁷

În fond, firmele mici, care au privit o bună bucată de timp la marile firme ce s-au aflat la „masa bogaților”, nu agreează compania celor mari, ci doresc să ia în stăpânire numai masa respectivă. De aceea, este de așteptat ca micile firme să „...exploateze în propriul avantaj haosul provocat de echilibrul instabil al puterii economice și politice din lume. Aceste companii extrem de ambițioase și de agresive nu se vor da în lături de la nimic pentru a-i înfrânge pe competitorii din economiile dezvoltate, căci profiturile cele mai robuste aici sunt de găsit. În scopul nivelării terenului de joc competitiv, acești aspiranți la glorie mondială din locuri îndepărtate, aflați în plină ascensiune, nu vor precupeți nici-un efort în a provoca tot haosul necesar pentru a-i pune la pământ sau pentru a-i cumpăra, cu arme și bagaje, pe ocupanții de piață din lumea dezvoltată.”¹⁸ Dar asemenea încleștări sunt generatoare de acute turbulențe ale mediului de securitate global, în cadrul căruia „Avantajul competitiv capătă un caracter mai tranzitoriu, iar firmele cele mai profitabile sunt cele care migrează dintr-o poziție competitivă în alta, prin turbulență și haos”¹⁹.

Într-un mediu de securitate turbulent, generat de acțiuni economice și de natură teroristă, acutizările pot fi generate de excese sau răbufniri naționaliste, de schimbare unilaterală a regulilor general acceptate. Spre exemplu, SUA a respins în 2006 inițiativa unui puternic fond de investiții arabe de a dezvolta afaceri de mare anvergură în câteva porturi americane. La fel, președintele francez din anul 2008 a propus constituirea de fonduri proprii, europene, pentru a investi în firme lovite de criza financiară globală, pentru a le apăra de „prădători”, de acțiunile „fondurilor suverane extrem de agresive”²⁰. Numai că extinderea rolului nedemocratic al statului în nesocotirea cadrului general de libertăți creează noi turbulențe în mediul general de securitate.

¹⁷ Fared Zakaria, *The Rise of the Rest*, Newsweek, 12 mai 2008, <http://www.newsweek.com/>

¹⁸ Philip Kotler, John A. Caslione, *op. cit.*, pp.50-51.

¹⁹ Pe larg Richard D'Aveni, *Hypercompetition: Managing the Dynamics of Strategic Maneuvering*, Free Press, New York, 2004.

²⁰ Pe larg, *Sovereign funds Become Big Speculators*, Washington Post, August 12, 2008; Reuters „Sarkozy Wants Europe Sovereign Fund to Fight Crisis”, 21 octombrie 2008.

Mediul actual de securitate scote în evidență faptul că actorii acestuia, de orice nivel, nu mai pot să opereze ca în trecut, când erau clare două strategii: cea de normalitate și dezvoltare lineară și cea de criză și declin previzibil. În ziua de azi, actorii mediului de securitate sunt nevoiți să ia permanent în calcul factorii de insecuritate, factorii de turbulență, care sunt însoțiți de haos, incertitudine și indeterminare. Tocmai de aceea, managementul oricărei entități organizatorice, nu numai cel al firmelor, „trebuie să aibă în vedere atât posibilitatea ca aceasta să reziste loviturilor bruște, cât și abilitatea de a profita de ocaziile favorabile apărute pe neașteptate. Asta înseamnă că, în condiții de turbulență, trebuie gestionate principiile generale, și gestionate bine.”²¹. În rândul acestor principii, o atenție deosebită trebuie acordată celor de natură logistică, deoarece acestea sunt cele care facilitează trecerea proceselor decizionale de la gestionarea succesivă a fluxurilor de materiale și informații la gestionarea lor în condiții de sincronizare.

BIBLIOGRAFIE

- Bădălan Eugen, Frunzeti Teodor, *Forțe și tendințe în mediul de securitate european*, Editura AFT, 2003.
- Bădescu Ilie, *Logistica instituțională și structura câmpului politic, comunicare*, Asociația Sociologilor din România, Sinaia, 1992.
- Clayton M., Cristensen Michael, E. Raynor, *The Innovation's Solution: Creating and Sustaining Successful Growth*, Harvard Business School Press, Cambridge, 1997.
- Kortschak, Bernd. H., *Was is Logistik*, Wirtchfts – Forderungsinstitut der Handelskammer, 1990.
- Farud Zakaria, *The Rise of the Rest*, Newsweek, 12 mai 2008.
- Ioseph Schumpeter, *Zece mari economiști*, Editura Publica, București, 2010.
- Philip Kotler, John A. Caslione, *Chaotics. Management și marketing în era turbulențelor*, Editura Publica, București, 2009.
- Richard D'Aveni, *Hipercompetiție: Managing the Dynamics of Strategic Maneyering*, Free Press, New York, 2004.

---

²¹ Peter F. Druker, *Managing in Turbulent Times*, HarperCollines, New York, 1980, p.136.